

این برنامه در راستای مصوبات جلسه های ۱۲۷ و ۱۲۸ سال ۱۳۶۶ شورای انقلاب فرهنگی در جهت حمایت از نخبگان تدوین شده است. دوره پزشک پژوهشگر بالاترین فرصت تحصیلی آموزش عالی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده که به پزشکان و دندانپزشکان برتر تعلق می گیرد تا علاوه بر آموزش بالینی در مقاطع تخصص/فوق تخصص/فلوشیپ، آموزش تحقیقاتی نیز دریافت کرده و مدرک Ph.D را نیز اخذ نمایند. پزشک پژوهشگر به پزشک متخصص بالینی اطلاق می شود که به طور متوسط حداقل ۵۰٪ از وقت خود را صرف تحقیق نماید. در این آیین نامه به منظور رعایت اختصار به تمام دانشگاه ها، مؤسسات آموزش عالی و مراکز آموزشی و پژوهشی دارای مجوز از شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی که در زمینه تحصیلات تکمیلی فعالیت دارند "مؤسسه"، به داوطلبان شرکت در دوره پزشک پژوهشگر "دستیار" و به شورای راهبردی گسترش ظرفیت تحقیقات علوم پزشکی "شورا" اطلاق می گردد. هیچگونه محدودیتی در نوع استخدام (پژوهشی، آموزشی، و یا درمانی) برای فارغ التحصیلان دوره پزشک پژوهشگر در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی وجود ندارد.

How to become a Clinician-Scientist?

هدف از ایجاد دوره پزشک پژوهشگر، کمک به رشد حرفه ای پزشکان و دندانپزشکان نخبه کشور و کاستن از روند مهاجرت نخبگان به خارج از کشور است تا ضمن کسب مهارت های تخصصی و یا فوق تخصص/فلوشیپ در یک رشته بالینی، در یک زمینه خاص تحقیقاتی مربوط به رشته بالینی خود نیز آموزش دیده و به کسب مدرک PhD علاوه بر مدرک تخصص یا فوق تخصص/فلوشیپ نیز نائل آیند. امید آنستکه دانش آموختگان این دوره با در دست گرفتن رهبری پژوهش، نوآوری، آموزش و توسعه روش های نوین پزشکی در دانشگاه ها و همچنین پل زدن بین علوم پایه و کاربردی گام های مهمی در جهت خودکفایی کشور، حل مشکلات سلامت، توسعه پایدار، گسترش مرزهای دانش و ارتقاء سطح کیفی دانشگاه ها بردارند. پشتوانه تاسیس این فرصت آموزشی- تحقیقاتی، تجربیات منتشر شده از دوره های مشابه در کشورهای اروپایی و آمریکا و نیاز مبرم

دانشگاه های کشور برای رسیدن به استاندارد های جهانی است. مطالعات متعدد و تجربه کشورهای پیشرفته حاکی از آن است که پزشکان متخصصی که فعالیت تحقیقاتی می کنند از توانایی و بینش ویژه ای در حل مشکلات سلامت و تبدیل علوم پایه به علوم کاربردی برخوردارند. بعلاوه آموزش پزشک پژوهشگر از لحاظ اقتصادی و اجتماعی نیز نقش بسزایی در جامعه دارد. لذا برای اجرایی کردن اهداف فوق هر ساله به تعداد معدودی از پزشکان/دندانپزشکان برتر امکان پژوهش و آموزش بالینی توأم در موسسات علمی برتر کشور داده می شود. محور اصلی فعالیت های دوره پزشک پژوهشگر، کسب دانش و مهارت های بالینی و پژوهشی بطور همزمان و هدفمند در یک حیطه خاص از علم پزشکی است .

ظرفیت هر ساله جذب برای دوره پزشک پژوهشگر توسط شورا و براساس نیاز کشور و توانایی علمی دانشگاه و یا مرکز میزبان تعیین می شود، این ظرفیت همیشه کمتر از ۲.۵٪ ظرفیت کل دستیاران در رشته محل (با گرد ریاضی) در آن سال خواهد بود. پذیرش دستیاران این دوره در قالب ظرفیت استعدادهای درخشان و یا مازاد بر ظرفیت ورودی دوره های تخصصی یا فوق تخصصی در دانشگاههای کشور خواهند بود .

شرکت در برنامه پزشک پژوهشگر برای دانشگاه ها کاملاً اختیاری است و دانشگاهها الزامی برای شرکت در این طرح ندارند . دوره پزشک پژوهشگر مقطع جدید دانشگاهی نبوده و کاریکولوم آموزشی آن عملاً ترکیبی از محتوای دوره تخصصی یا فوق تخصصی/فلوشیپ بالینی به علاوه دوره research by PhD است .

کلیه قوانین حاکم بر آموزش دوره تخصص و یا فوق تخصص/فلوشیپ های بالینی و همچنین دوره PhD by research در دوره پزشک پژوهشگر نیز اعمال می شود مگر آنکه در این آئین نامه بصورت دیگری آمده باشد .

مشمولان طرح نیروی انسانی در صورتیکه مفاد ماده ۶ از این آیین نامه را داشته و در دوره پزشک پژوهشگر پذیرفته شوند، در هر مقطعی از طرح که باشند می توانند از طرح نیروی انسانی ترخیص شده و برای شروع دوره پزشک پژوهشگر ثبت نام نمایند. طول دوره بر اساس دوره آموزشی دستیار و با تایید دبیرخانه "شورا" تعیین می گردد. این دوره حداکثر ۸ سال بوده و معمولاً شامل دوره تخصص، فوق تخصص/فلوشیپ + ۳ سال محاسبه می گردد . برنامه آموزش بالینی و تحقیقاتی به موازات یکدیگر توسط رییس مرکز تحقیقات میزبان، و مدیر گروه بالینی دانشگاه میزبان و با کمک دبیرخانه شورا تعیین می گردد .

طول مدت دوره در شرایط خاص (بیماری، زایمان و وقایع غیر قابل پیش بینی)، به تشخیص "شورا" تا ۱ سال قابل تمدید می باشد .

زمان مصاحبه دوره پزشک پژوهشگر پس از اعلام نتایج آزمون دستیاری، حداکثر تا دو ماه پس از شروع دوره سایر دستیاران هر سال خواهد بود .

دستیار موظف است حداکثر تا پایان شهریور هر سال یک گزارش ۱۰۰۰ کلمه ای از پیشرفت کار خود به دبیرخانه "شورا" ارسال کند. دبیرخانه می باید حداکثر ظرف مدت یک ماه از ارسال گزارش نظر خود را بصورت مثبت (ادامه دوره)، منفی (اخراج از دوره) و یا مشروط (ادامه دوره با شروط ویژه) اعلام دارد. دوبار مشروط شدن دستیار می تواند با نظر "شورا" به اخراج او از دوره گردد. دستیاران دوره پزشک پژوهشگر همچون دیگر دستیاران هر ساله در امتحان ارتقاء شرکت می کنند، اما حداقل نمره قبولی آنان بر اساس میزان آموزش بالینی که تا زمان امتحان دریافت کرده اند، وفق مصوبات شورای آموزش پزشکی تراز می گردد (حداکثر هر دو سال یک بار باید در یک آزمون ارتقا نمره کف قبولی مربوط به سال متناظر را کسب نمایند). دستیاران دوره پزشک پژوهشگر برای فارغ التحصیلی از دوره ملزم به دریافت مدرک مورد تخصص/فوق تخصص/فلوشیپ می باشند در غیر اینصورت مدرک گواهینامه نیز به ایشان ارائه نخواهد شد .

پیشرفت رضایت بخش دستیار منوط به گذراندن موفقیت آمیز مراحل آموزشی و پژوهشی، شامل امتحان ارتقا، کسب مهارت های بالینی و تحقیقاتی، چاپ مقالات، و گزارش سالانه دستیار و نظر استاد راهنما می باشد .

دستیار می تواند مجموعاً حد اکثر ۲۵٪ از دوره خود را به پیشنهاد مرکز تحقیقات میزبان و تایید "شورا" در خارج از کشور طی نماید .

دستیارانی که در هنگام پذیرش در دوره پزشک پژوهشگر از موسسات علمی خارج از کشور بورس تحصیلی دریافت کرده باشند و یا در حال تحصیل در این مراکز باشند می توانند طرح تحقیقاتی خود را با همکاری موسسه خارجی انجام دهند .